

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Шеробод тумани
2301/2837-сонли иш

2023 йил 16 ноябрь

4-1902-

Шеробод туманлараро иқтисодий суди, раислик қилувчи судья У.У.Тожиев, судья ёрдамчиси Ж.Даврозовнинг котиблигида, даъвогар раҳбари А.Хушбақов (25.07.2022 йилдаги 18-сонли буйруқ асосида) ва учинчи шахс Музработ Инденим Кластр МЧЖ вакили Н.Ишматов (20.09.2023 йилдаги ишончнома асосида)ларнинг иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармасининг даъвогар - “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамияти манфаатида жавобгар - Музработ туманидаги MUZAFFAROVA NORCHUCHUK BIBI фермер хўжалигидан 8.091.854,94 сўм асосий қарз ундириш ҳақидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган иқтисодий ишни Шеробод туманлараро иқтисодий суди биносида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, суд қуйидагиларни

а н и қ л а д и :

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармаси “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамияти (бундан буён матнда даъвогар ёки тайёрловчи деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, MUZAFFAROVA NORCHUCHUK BIBI фермер хўжалиги (бундан буён матнда жавобгар ёки хўжалик деб юритилади)дан 8.091.854,94 сўм асосий қарзни ва 33.000 сўм олдиндан тўланган почта харажатини ундиришни сўраган.

Ишга “AGROBANK” акциядорлик тижорат банки, “Музработ Инденим Кластр” МЧЖ даъво предметиға нисбатан мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида жалб қилинган.

Ишни кўриш вақти ва жойи тўғрисида белгиланган тартибда хабардор қилинган Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармаси, жавобгар, учинчи шахс “AGROBANK” акциядорлик тижорат банки вакиллари суд мажлисига узрли сабабларсиз келмаганлиги сабабли суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 127,128,170-моддаларига асосан низони уларнинг йўқлигида кўриб чиқишни лозим топади.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар раҳбари А.Хушбақов ўзининг суддаги кўрсатувида даъво талабларини тўлиқ қўллаб-қувватлаб, даъво аризасини қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган учинчи шахс Музработ Инденим Кластр МЧЖ вакили Н.Ишматов ўзининг суддаги кўрсатувида даъво аризасини қонуний кўриб чиқишни сўради.

Суд, ишда иштирок этувчи шахсларнинг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги ва тақдим этилган ҳужжатларни ҳамда иш ҳолатларини ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризасини қаноатлантиришни рад этишни лозим топади.

Иш ҳужжатларидан кўринишича, тарафлар ўртасида 2019 йил

18 декабрда 181-сонли пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича контрактация шартномаси тузилган бўлиб, ушбу шартномага асосан “хўжалик” мазкур шартноманинг 1.2 ва 1.4-бандларида кўрсатилган миқдордаги пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани, “тайёрловчи”га қайта ишлаш ёки сотиш учун етказиб бериш, “тайёрловчи” эса ушбу маҳсулотни келишилган муддатларда муайян нарх бўйича ҳақини тўлаб харид қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олган;

-шартноманинг 4.3-бандига мувофиқ, “хўжалик”га етказиб берган маҳсулот қийматининг 90 фоизи ҳисобидан терим учун юборилган пуллар ва бошқа харажатлар чигирилганидан қолган қисми 2020 йилнинг 31 декабрга қадар тўлаб берилиши кўрсатилган, етказиб берилган маҳсулотнинг 10 фоизлик қиймати 2021 йил 1 августдан кечиктирмасдан тўлиқ тўлаб бериш мажбуриятини зиммасига олган;

-шартномага кўра, “хўжалик” уруғлик қийматини жамғармадан уруғлик учун ажратиладиган имтиёзли кредит маблағлари муддати ва миқдорига мос ҳолда 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда олдиндан тўлов амалга ошириб, қолган қисмини пахта ҳосили якуний ҳисоб-китобидан тўлаб бериши назарда тутилган.

Иш ҳужжатларидан кўринишича, даъвогар томонидан 2020 йил 30 апрель куни рақамсиз ҳисобварақ-фактурага асосан С-14 навли R-1 авлодига мансуб, 716 килограмм 8.091.854,94 сўмлик уруғлик чигит жавобгарга етказиб берилган.

“AGROBANK” акциядорлик тижорат банки Музработ филиалининг 15.11.2023 йилдаги №01-1298/23-сонли маълумотномасига кўра, жавобгардан даъвогарга 2020 йил уруғлик чигит олиш учун 15.04.2020 йилдаги №11-сонли тўлов топшириқномаси билан 15.000.000 сўм олдиндан тўловлар амалга оширилган.

Суд мажлисида аниқланган ҳолатга қараганда, жавобгар томонидан 2020 йил 30 апрелдаги №11-сонли тўлов топшириқномаси билан 15.000.000 сўм олдиндан тўловлар

амалга оширилган бир вазиятда, даъвогар томонидан 2020 йил 30 апрель куни рақамсиз ҳисобварақ-фактурага асосан 8.091.854,94 сўмлик уруғлик чигит жавобгарга берилган.

Шунга кўра, жавобгар томонидан уруғлик чигит маҳсулоти учун олдиндан тўловлар амалга оширилганлиги ва ушбу тўловлар 2020 йил учун олинган уруғлик чигит маҳсулоти қийматидан юқори бўлганлиги кўринади.

ИПКнинг 68-моддасининг учинчи қисмига мувофиқ ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган далилларни ишда иштирок этувчи бошқа шахслар олдида, агар ушбу Кодексда бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, суд мажлиси бошлангунига қадар ёки суд белгилаган муддат доирасида очиб бериши лозим.

Судда аниқланган ҳолатга кўра, даъво аризасидаги 8.091.854,94 сўм қарздорликни ундириш тўғрисидаги даъво талаби асослантилмаган, яъни даъвогар томонидан даъво талабини асословчи етарли ва мақбул далиллар судга тақдим қилинмади.

ИПКнинг 68-моддасининг биринчи қисмига мувофиқ ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Даъвогарнинг даъво талаби суд мажлисида ўз тасдиғини топмади.

Шу сабабли даъвогарнинг даъво талабини қаноатлантириш рад этилиши лозим.

ИПКнинг 118-моддаси биринчи қисмига кўра суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорида мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

“Давлат божи тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тасдиқланган “Давлат божи ставкаларининг миқдорлари” 2-бандининг “а” ва “б” кичик бандларига кўра, мулкӣ хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво баҳосининг 2 фоизи миқдорида, бироқ БҲМнинг 1 бараваридан кам бўлмаган миқдорда давлат божи тўланиши лозим.

Давлат божи тўлашдан озод қилинган давлат органлари ҳамда бошқа шахслар томонидан юридик шахслар ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб тақдим этилган даъво талабларини қаноатлантириш рад этилган ёки улар қисман қаноатлантирилган тақдирда, давлат божи манфаатлари кўзланиб даъво тақдим этилган шахслардан даъво талабларининг қаноатлантирилиши рад этилган қисмига мутаносиб равишда ундирилади.

Қайд этилганларга кўра, суд даъво талабини қаноатлантиришни рад этишни, даъвогардан мулкӣ хусусиятга эга даъво талаби бўйича республика бюджети ва суд

ҳокимияти органларини ривожлантириш жамғармасига 330.000 сўм давлат божи ундиришни белгилашни; даъвогар томонидан олдиндан тўланган 33.000 сўм почта харажати ўзининг зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118, 170, 176-179, 186-моддаларини қўллаб, суд

қ а р о р қ и л д и :

Даъво аризасини қаноатлантириш рад этилсин.

Тўланган 33.000 сўм почта харажати даъвогар “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамияти зиммасида қолдирилсин.

Даъвогар “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамиятидан республика бюджети ва суд ҳокимияти органларини ривожлантириш жамғармасига 330.000 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач ижро варақалари берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори бир ой муддат ўтиб қонуний кучга киради, ҳал қилув қарори устидан Сурхондарё вилоят судига ҳал қилув қарори қонуний кучга киргунга қадар апелляция тартибида Шеробод туманлараро иқтисодий суди орқали шикоят (протест) билдириш мумкин.

Судья

У.У.Тожиев

